

[Αρχική Σελίδα](#) > ... > [Δικαστικές Διαδικασίες](#) > [Αστικές Υποθέσεις](#) > [Διεξαγωγή Αποδείξεων](#) > Luxembourg

## Διεξαγωγή αποδείξεων

Περιεχόμενο που  
παρέχεται από



European Judicial Network  
(in civil and commercial  
matters)

 Λουξεμβούργο

### 1 Βάρος της απόδειξης

#### 1.1 Ποιοι είναι οι κανόνες που διέπουν το βάρος της απόδειξης;

Σύμφωνα με τη νομοθεσία του Λουξεμβούργου, ισχύει η βασική αρχή ότι αυτός που αξιώνει την εκτέλεση μιας υποχρέωσης οφείλει να αποδείξει την ύπαρξή της. Αντίστοιχα, αυτός που ισχυρίζεται ότι εκπλήρωσε υποχρέωση οφείλει να αποδείξει την πληρωμή ή το γεγονός που συνιστά απόσβεση της υποχρέωσης.

#### 1.2 Υπάρχουν κανόνες που εξαιρούν ορισμένα πραγματικά περιστατικά από το βάρος της απόδειξης; Σε ποιες περιπτώσεις; Είναι δυνατό στις περιπτώσεις αυτές να προσκομισθούν αποδείξεις περί της μη ισχύος συγκεκριμένου νόμιμου τεκμηρίου;

Η νομοθεσία του Λουξεμβούργου προβλέπει σε ορισμένες περιπτώσεις τεκμήρια που απαλλάσσουν από την προσκόμιση αποδείξεων το πρόσωπο το οποίο οφείλει να αποδείξει ένα γεγονός που είναι αδύνατο ή δύσκολο να διαπιστωθεί. Τα τεκμήρια είναι τα συμπεράσματα στα οποία καταλήγει η νομοθεσία ή το δικαστήριο για ένα άγνωστο γεγονός με βάση ένα γνωστό γεγονός.

Ο νομοθέτης διακρίνει δύο κατηγορίες τεκμηρίων: Αφενός, το νόμιμο τεκμήριο είναι αυτό που συνάγει ένας ειδικός νόμος από ορισμένες πράξεις ή γεγονότα. Αφετέρου, τα τεκμήρια που δεν θεσπίζονται από τον νόμο επαφένται στην εκτίμηση του δικαστή, ο οποίος αποδέχεται μόνο τεκμήρια ισχυρά, ακριβή και συγκλίνοντα.

Γενικά, κατά των τεκμηρίων είναι δυνατή ανταπόδειξη. Ενδεικτικά, το παιδί που γεννιέται κατά τη διάρκεια ενός γάμου τεκμαίρεται ότι έχει πατέρα τον σύζυγο της μητέρας του. Εντούτοις, είναι δυνατό να ασκηθεί αγωγή αμφισβήτησης της πατρότητας.

Σπανιότερα, τα τεκμήρια είναι αμάχητα. Σ' αυτή την περίπτωση, δεν είναι δυνατή ανταπόδειξη.

#### 1.3 Σε ποιο βαθμό πρέπει το δικαστήριο να πεισθεί για ένα πραγματικό περιστατικό ώστε να βασίσει την απόφασή του στην ύπαρξη αυτού του πραγματικού περιστατικού;

Η εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών επαφίεται στην απόλυτη διακριτική ευχέρεια του δικαστή. Σε περίπτωση αμφιβολίας, ο δικαστής επαληθεύει αν υπάρχουν ενδείξεις σοβαρές, ακριβείς και συγκλίνουσες, και αποδέχεται ή απορρίπτει την απόδειξη σε συνάρτηση με την αληθοφάνεια των ισχυρισμών περί των πραγματικών περιστατικών.

### 2 Διεξαγωγή αποδείξεων

#### 2.1 Απαιτείται πάντοτε αίτηση διαδικίου για τη διεξαγωγή των αποδείξεων ή μπορεί ο δικαστής σε ορισμένες περιπτώσεις να πραγματοποιήσει τη διεξαγωγή των αποδείξεων αυτεπαγγέλτως;

Η διεξαγωγή των αποδείξεων μπορεί να διαταχθεί από τον δικαστή κατόπιν αιτήσεως ενός εκ των διαδίκων.

Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, ο δικαστής μπορεί να διατάξει αυτεπαγγέλτως τη διεξαγωγή αποδείξεων.

## 2.2 Ποιες είναι οι ενέργειες μετά την έγκριση της αίτησης διαδίκου σχετικά με τη διεξαγωγή αποδείξεων;

Ο δικαστής γνωστοποιεί στον διορισθέντα πραγματογνώμονα το περιεχόμενο της αποστολής. Οι διάδικοι και οι τρίτοι που οφείλουν να συνδράμουν στη διεξαγωγή των αποδείξεων κλητεύονται από τον πραγματογνώμονα. Βάσει της αρχής της εκατέρωθεν ακροάσεως, η αποδεικτική διαδικασία διεξάγεται παρουσία των διαδίκων.

## 2.3 Σε ποιες περιπτώσεις μπορεί το δικαστήριο να απορρίψει αίτηση διαδίκου για συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων;

Η διεξαγωγή αποδείξεων μπορεί να διαταχθεί σε κάθε περίπτωση, όταν ο δικαστής δεν έχει στη διάθεσή του επαρκή στοιχεία για να αποφανθεί.

Διεξαγωγή αποδείξεων για ένα πραγματικό περιστατικό μπορεί να διαταχθεί μόνον εάν ο διάδικος ο οποίος το επικαλείται δεν έχει επαρκή στοιχεία για να το αποδείξει. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να διαταχθεί διεξαγωγή αποδείξεων για να καλυφθεί παράλειψη του διαδίκου να προσκομίσει τις αποδείξεις.

Ο δικαστής οφείλει να περιορίσει την επιλογή στο μέτρο που είναι επαρκές για την επίλυση της διαφοράς, προσπαθώντας να επιλέξει το απλούστερο και λιγότερο δαπανηρό μέσο.

## 2.4 Ποια είναι τα διάφορα αποδεικτικά μέσα;

Τα διάφορα αποδεικτικά μέσα είναι τα έγγραφα, οι μάρτυρες, τα τεκμήρια, η ομολογία και ο όρκος.

2.5 Ποιες είναι οι μέθοδοι συγκέντρωσης αποδεικτικών στοιχείων από την κατάθεση μαρτύρων και σε τι διαφέρουν από τη συγκέντρωση αποδείξεων που προέρχονται από πραγματογνώμονα; Ποιοι είναι οι κανόνες που διέπουν την υποβολή γραπτών αποδεικτικών στοιχείων και εκθέσεων/γνωμοδοτήσεων πραγματογνώμωνων ;

- Χρησιμοποιούμενες μέθοδοι απόδειξης για την εξέταση μαρτύρων και πραγματογνώμωνων:

Όταν επιτρέπεται η εμμάρτυρη απόδειξη, ο δικαστής μπορεί να λάβει καταθέσεις τρίτων που θα μπορούσαν να διαλευκάνουν τα επίδικα πραγματικά περιστατικά των οποίων έχουν προσωπική γνώση. Οι εν λόγω καταθέσεις διεξάγονται εγγράφως ή με προφορική εξέταση.

Ο δικαστής μπορεί να ζητήσει από κάθε πρόσωπο της επιλογής του να τον διαφωτίσει με διαπιστώσεις, με διαβούλευση ή με πραγματογνωμοσύνη για πραγματικά περιστατικά που απαιτούν τεχνικές γνώσεις. Εάν η γνωμοδότηση δεν απαιτεί γραπτές εκθέσεις, ο δικαστής μπορεί να επιτρέψει στον τεχνικό πραγματογνώμονα να την εκθέσει προφορικά ενώπιον του ακροατηρίου. Συντάσσεται σχετικό πρακτικό που υπογράφεται από τον δικαστή και τον γραμματέα.

- Κανόνες που εφαρμόζονται για την προσκόμιση γραπτών αποδείξεων και την υποβολή γραπτών εκθέσεων ή γνωμοδοτήσεων πραγματογνώμωνων:

Γραπτά αποδεικτικά στοιχεία:

Ο διάδικος που επικαλείται ένα έγγραφο υποχρεούται να το κοινοποιήσει σε όλα τα μέρη που συμμετέχουν στη διαδικασία. Η κοινοποίηση πραγματοποιείται με απόδειξη παραλαβής ή με κατάθεση στη γραμματεία. Η κοινοποίηση των εγγράφων πραγματοποιείται αυτοβούλως.

Γραπτές εκθέσεις ή γνωμοδοτήσεις πραγματογνώμωνων:

Ο πραγματογνώμων καταθέτει έκθεση στη γραμματεία του δικαστηρίου. Συντάσσεται μία μόνον έκθεση, ακόμη κι αν οι πραγματογνώμονες είναι περισσότεροι. Σε περίπτωση διχογνωμίας, ο κάθε πραγματογνώμων καταγράφει τη γνώμη του. Σε περίπτωση που ο πραγματογνώμων έχει λάβει τη γνώμη άλλου τεχνικού πραγματογνώμονα διαφορετικής ειδικότητας από τη δική του, η γνώμη αυτή επισυνάπτεται, κατά περίπτωση, στο πρακτικό της ακροαματικής διαδικασίας ή στον φάκελο της υπόθεσης.

## 2.6 Υπάρχουν αποδεικτικά μέσα με μεγαλύτερη αποδεικτική αξία από τα άλλα;

Ορισμένα αποδεικτικά μέσα έχουν μεγαλύτερη ισχύ από άλλα:

- Το δημόσιο έγγραφο συντάσσεται από δημόσιο λειτουργό (συμβολαιογράφο, δικαστικό επιμελητή) κατά την άσκηση των καθηκόντων του. Θεωρείται γνήσιο, εκτός εάν αποδειχθεί η πλαστότητά του.
- Το ιδιωτικό έγγραφο συντάσσεται, χωρίς την παρέμβαση δημόσιου λειτουργού, από τους ίδιους τους διαδίκους και φέρει μόνο τη δική τους υπογραφή. Θεωρείται γνήσιο μέχρις αποδείξεως του εναντίου.
- Η μαρτυρία, καθώς και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα, επαφίενται στην ελεύθερη εκτίμηση του δικαστή.

## 2.7 Είναι υποχρεωτική η χρήση συγκεκριμένων αποδεικτικών μέσων για την απόδειξη ορισμένων πραγματικών περιστατικών;

Για την απόδειξη της ύπαρξης δικαιοπραξίας (σύμβασης) η αξία του αντικειμένου της οποίας υπερβαίνει τις 2.500 ευρώ απαιτείται γραπτή απόδειξη. Αντιθέτως, η απόδειξη ενός πραγματικού περιστατικού (ατυχήματος...) είναι ελεύθερη.

## 2.8 Οι μάρτυρες υποχρεούνται από το νόμο να καταθέσουν;

Ο νομοθέτης υποχρεώνει τον μάρτυρα να συνδράμει τη δικαιοσύνη στην αποκάλυψη της αλήθειας.

## 2.9 Σε ποιες περιπτώσεις οι μάρτυρες μπορούν να αρνηθούν να καταθέσουν;

Μπορούν να απαλλαγούν από την υποχρέωση μαρτυρίας τα πρόσωπα που επικαλούνται νόμιμο λόγο. Μπορούν να αρνηθούν να καταθέσουν οι γονείς ή οι συγγενείς εξ αγχιστείας σε ευθεία γραμμή του ενός εκ των διαδίκων ή ο σύζυγός του, έστω και διαζευγμένος.

## 2.10 Μπορεί ένα πρόσωπο που αρνείται τη μαρτυρία να υποστεί κυρώσεις ή να εξαναγκασθεί να καταθέσει;

Οι μάρτυρες που δεν εμφανίζονται μπορούν να κλητευθούν με δικά τους έξοδα, εάν η εξέτασή τους κρίνεται αναγκαία. Οι μάρτυρες που δεν εμφανίζονται ή όσοι αρνούνται, χωρίς νόμιμο λόγο, να καταθέσουν ή να ορκιστούν μπορούν να καταδικαστούν σε πρόστιμο από 50 έως 2.500 ευρώ.

Όποιος μπορεί να δικαιολογήσει τη μη προσέλευσή του την καθορισμένη ημέρα μπορεί να απαλλαγεί από το πρόστιμο και τα έξοδα κλήτευσης.

## 2.11 Υπάρχουν πρόσωπα τα οποία δεν επιτρέπεται να εξετάζονται ως μάρτυρες;

Ως μάρτυρας μπορεί να εξεταστεί οποιοσδήποτε, εκτός από τα πρόσωπα που κρίνονται ανίκανα προς μαρτυρία ενώπιον του δικαστηρίου.

Τα πρόσωπα που αδυνατούν να καταθέσουν ως μάρτυρες μπορούν, ωστόσο, να ακουστούν υπό τις ίδιες συνθήκες, αλλά ανωμοτί. Εντούτοις, τα τέκνα δεν μπορούν να εξεταστούν ποτέ για αιτιάσεις που επικαλούνται οι σύζυγοι για να στηρίξουν αγωγή διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού.

## 2.12 Ποιος είναι ο ρόλος του δικαστή και των διαδίκων κατά την εξέταση μάρτυρα; Υπό ποιους όρους μπορεί ένας μάρτυρας να εξεταστεί με τηλεδιάσκεψη ή άλλα τεχνικά μέσα;

- Ο ρόλος του δικαστή και των διαδίκων κατά την εξέταση ενός μάρτυρα

Ο δικαστής ακούει τους μάρτυρες κατά την κατάθεσή τους χωριστά και με τη σειρά που αυτός ορίζει, παρουσία των διαδίκων ή όσων έχουν κληθεί. Οι μάρτυρες δεν μπορούν να καταθέσουν με ανάγνωση γραπτού κειμένου.

Ο δικαστής μπορεί να ακούσει τους μάρτυρες ή να τους υποβάλει ερωτήσεις για όλα τα πραγματικά περιστατικά ή απόδειξη των οποίων επιτρέπεται από τον νόμο, ακόμη κι αν αυτά δεν περιλαμβάνονται στην απόφαση που διατάσσει τη διεξαγωγή των αποδείξεων. Μπορεί να εξετάσει εκ νέου τους μάρτυρες, να τους εξετάσει κατ' αντιπαράσταση μεταξύ τους ή με τους διαδίκους και, κατά περίπτωση, προβαίνει σε ακρόαση με την παρουσία τεχνικού πραγματογνώμονα.

Οι διάδικοι απαγορεύεται να διακόπτουν, να ερωτούν ή να επιχειρούν να επηρεάσουν τους μάρτυρες που καταθέτουν, ούτε να απευθύνονται απευθείας σε αυτούς, επί ποινή αποκλεισμού. Ο δικαστής, εάν το κρίνει αναγκαίο, θέτει τις ερωτήσεις που του υποβάλλουν οι διάδικοι μετά την εξέταση του μάρτυρα.

- Βιντεοδιάσκεψη ή άλλα τεχνικά μέσα

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2020/1783 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2020, για τη συνεργασία μεταξύ των δικαστηρίων των κρατών μελών κατά τη διεξαγωγή αποδείξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις (αναδιατύπωση) επιχειρεί να βελτιώσει, να απλουστεύσει και να επιταχύνει τη συνεργασία μεταξύ των δικαστηρίων των κρατών μελών για τη διεξαγωγή και τη διαχείριση των αποδείξεων. Δεν υπάρχει ειδική διάταξη όσον αφορά τη βιντεοδιάσκεψη στη νομοθεσία του Λουξεμβούργου. Εφαρμόζονται τα άρθρα του νέου κώδικα πολιτικής δικονομίας σχετικά με την εξέταση μαρτύρων, τον σχηματισμό προσωπικής αντίληψης του δικαστή και την αυτοπρόσωπη παράσταση. Τα δικαστήρια διαθέτουν τα αναγκαία τεχνικά μέσα. Την ημέρα που έχει οριστεί για τη βιντεοδιάσκεψη είναι παρόντες ένας δικαστής, ένας γραμματέας, ένας διερμηνέας και ένας τεχνικός.

Ο δικαστής μπορεί να διατάξει την ηχητική, οπτική ή οπτικοακουστική εγγραφή του συνόλου ή μέρους των εργασιών της αποδεικτικής διαδικασίας που διεξάγει. Το υλικό της εγγραφής τηρείται στη γραμματεία του δικαστηρίου. Κάθε διάδικος μπορεί να ζητήσει να του χορηγηθεί, με δικά του έξοδα, αντίτυπο, αντίγραφο ή μεταγραφή.

### 3 Αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων

3.1 Στις περιπτώσεις που τα αποδεικτικά στοιχεία δεν έχουν συγκεντρωθεί με νόμιμο τρόπο από διάδικο, μπορεί να τα χρησιμοποιήσει το δικαστήριο για την έκδοση της απόφασής του;

Το δικαστήριο δεν λαμβάνει υπόψη τις αποδείξεις που αποκτώνται με παράνομα μέσα, όπως με κρυφή κάμερα ή με ηχογράφηση τηλεφωνικής συνομιλίας εν αγνοία του συνομιλητή.

3.2 Γίνονται δεκτές ως αποδεικτικά στοιχεία οι μαρτυρίες των διαδίκων;

Οι δηλώσεις των ίδιων των διαδίκων δεν έχουν καταρχήν αποδεικτική αξία.

4 Έχει ορίσει το εν λόγω κράτος μέλος, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 του κανονισμού για τη διεξαγωγή αποδείξεων, άλλες αρχές που είναι αρμόδιες για τη διεξαγωγή αποδείξεων στο πλαίσιο δικαστικών διαδικασιών σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις δυνάμει του κανονισμού; Εάν ναι, στο πλαίσιο ποιων διαδικασιών είναι αρμόδιες για τη διεξαγωγή αποδείξεων; Μπορούν μόνο να ζητήσουν τη διεξαγωγή αποδείξεων ή και να συνδράμουν στη διεξαγωγή αποδείξεων βάσει παραγγελίας από άλλο κράτος μέλος; Βλ. επίσης γνωστοποίηση βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 1 του κανονισμού για τη διεξαγωγή αποδείξεων

Όχι.

Οι μόνες αρμόδιες αρχές είναι οι δικαστικές αρχές.

Σχετικοί σύνδεσμοι

<http://www.legilux.lu/>

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα